

## Çocuklar İçin "Zararlı Dijital Oyunlar"

Ekrana yansıyan renk cümbüşüne aldanmayın. İsmi "**oyun**" olsa da bu bilgisayar, konsol ve cep telefonu oyunlarının hepsi "çocuk oyunudur" demek değil. Çocuklarınızın eğlenceli vakit geçirmek için oynadığı dijital oyunların bir kısmı, onlara uygun olmadığı için gelişimlerini olumsuz yönde etkileyebiliyor.

Örneğin ilk bakışta bir araba yarışı oyununda pistte mi yarışılıyor yoksa polisten kaçan bir suçlu mu canlandırılıyor anlamak hiç de kolay değil. Şiddet, uyuşturucuya özendirme veya cinsel içerikler bazı oyunların içine ustalıklarla gizleniyor. Bu nedenle çocuğunuzun oynayacağı oyunları seçerken ya da oynadıkları oyunları denetlerken çok dikkat etmeniz gerekiyor.

Bugüne kadar uzmanlarca "18+ için derecelendirilen" oyunlardan, çocuklar için en sakıncalı olanlarını aşağıda görebilirsiniz.

### DOOM:

Her çocuk uzaya gitmeyi hayal eder. Ancak DOOM adlı oyunda birinci kişi perspektifinden tanık olunan vahşet ve şiddet, onların bu hayallerini önemli ölçüde zedeleyebilir. Uzayda, birbirinden korkutucu görüntüye sahip canavarlar karşısında verilen yaşam mücadelesini anlatan bu oyun da görsel şiddet unsurları açısından Mortal Kombat'tan aşağı kalır değil. FPS (First Person Shooter) olarak bilinen bu oyun türünde olayları birinci kişinin bakış açısıyla görmek, çocukların kendilerini oyuna çok daha fazla kaptırmasına neden oluyor. Bu yüzden çocuklara bu türde oyunlar almadan önce içeriğine çok dikkat etmek gerekiyor.

### Mavi Balina (Blue Whale):



Mavi Balina, akıllı telefonlar üzerinden verilen komutların uygulanması üzerine kurulu sosyal bir oyun. Kimliği gizli bir kişi tarafından cep telefonlarına gönderilen şiddet dolu görevlerden ibaret olan bu oyunda her gün yeni bir görev geliyor. **WhatsApp üzerinden** bireylerin kişisel bilgilerini toplayan yönetici, özellikle çocuk ve gençleri hedef alıyor. Oyundan ayrılmamaları için kişisel bilgilerin ifşasıyla tehditte bulunan yönetici, 50 günün sonunda oyuncuları intihar etmeye zorluyor. Akıllı telefonlardaki mesajlaşmalar şeklinde devam ettiği için tespiti zor olan bu tehlikeli oyuna karşı ailelerin son derece dikkatli olmaları gerekiyor.

### Metin2:

Birbirini tanımayan binlerce oyuncuyu aynı ortamda buluşturan MMORPG türündeki devasa online oyunlar, kendi içinde oluşturduğu ekonomik düzen nedeniyle çocukların daha fazlasını kazanmayı takıntı haline getirmelerine neden olabiliyor. Dahası, bu gibi oyunlarda klan adıyla kurulan ve oyuncuları sosyal etkileşime teşvik eden gruplarda, çocuklar hiç tanımadıkları insanlarla sohbet ediyor. Bu kişiler arasında

çocukların güvenini kazanmak için akranları gibi davranan yetişkinler ve kötü niyetli kişiler olma riskinin göz ardı edilmemesi gerekiyor.

### MOMO:



İlk olarak Latin Amerika üzerinden yayılmaya başlayan ve etkilerini Fransa, ABD ve Nepal ülkelerinde de hissettirmeye başlayan **Momo**; korku ve dehşet uyandıran bir yüzle **WhatsApp aracılığıyla** kullanıcıların karşısına çıkıyor. Korku filmlerindeki karakterleri aratmayan Momo, dünyanın en çok tercih edilen mesajlaşma uygulaması **WhatsApp üzerinden kullanıcılara şiddet içerikli fotoğraflar veya tehdit içerikli mesajlar gönderiyor.**

"Yeni Mavi Balina" şeklinde tabir edilen şiddet içerikli yeni sanal oyun Momo, tıpkı Mavi Balina oyununda olduğu gibi, intihara sebebiyet verebilme tehlikesi bulunuyor. Öte yandan Meksika Siber Suçlar Polisi tarafından yapılan açıklamalar doğrultusunda, kişilerin Momo ile mesajlaşmaları halinde taciz ve tehdit edilmelerinin yanı sıra kişisel bilgilerin de çalınabileceği ve oyunu oynayan kişilerden zorla para elde edebileceğine yönelik ciddi uyarılarda bulunuyor.

### **MOMO'ya Karşı 5 Temel Uyarı:**

**1-** Çocuklarınızla düzenli olarak konuşun. Onlara internette kendilerini nasıl koruyacaklarını anlatın. Hangi sitelerin onlara uygun olmadığı konusunda anlaşın ve bunların nedenlerini anlamalarını sağlayın. İnternette kendilerini üzen bir olayla karşılaştıklarında güvendikleri bir yetişkine anlatabileceklerini bilmeleri gerekir.

**2-** Çocuğunuzun gerçekte tanımadığı kimseyle internet üzerinden arkadaş olmaması, kişi listelerine bilinmeyen numaralar eklememesi gerektiğini anladığından emin olun. İnternetteki kişiler her zaman gerçekten kim oldukları ve ne istedikleri konusunda dürüst olmayabilir.

**3-** Güvenlik ayarlarını etkinleştirin. Çocukların uygunsuz içerikler izlememesi için otomatik oynatma gibi ayarlar devre dışı bırakılmalı ve ebeveyn kontrolleri kurulmalıdır.

**4-**Sessize alma, engelleme ve rapor etme özelliklerinden yararlanın. Böylece onları zararlı çoğu içerikten korumuş olursunuz.

**5-** Tanımadığınız insanlara telefon numarası ve adres gibi kişisel bilgilerinizi asla vermeyin.

### **Oyunları mutlaka araştırın!**

Her geçen gün onlarca yeni oyunun piyasaya sürüldüğü eğlence dünyasında; çocuklar için zararlı içerik barındıran tüm oyunları listelemek mümkün değil. İnternet üzerinden pek çok kişiyi birbiriyle buluşturan çok oyunculu oyunların ise, içerikten bağımsız olarak riskleri bulunuyor. Çocuklarla sosyal etkileşim kuran ve onlarla her gün saatlerce sohbet eden kişilerin kim olduklarını bu oyunlar üzerinden tespit etmek mümkün değil. Bu kişiler gerçekte kötü niyetli

birer yetişkin olabilir. Oyun oynarken yapılan sohbet sırasında elde edecekleri bilgiler ise gerçek hayatta çocukların dünyasına dâhil olmalarına zemin hazırlayabilir.

Tüm uyarılar, uyarılar çocuklar için oyunun cazibesi yanında etkisiz kalabiliyor. Unutmayın, çocuğunuzun ebeveyn olarak en iyi siz zararlı içerik ve oyunlardan koruyabilirsiniz. Oyun seçiminizde yaşına uygun, reklam içermeyen, kişisel bilgilere erişim izni istemeyen yararlı ve eğlenceli oyunları oynatabilirsiniz. Oyun açıklamalarını ve istenen izinleri mutlaka dikkatlice okumanızı önemle rica ederiz.

### **ANNE BABA OLARAK NE YAPMALI:**

Çocuklarınızı arkadaşları ile doğal yollardan görüşmeleri için yönlendirin, akran grupları içerisinde sosyalleşmesini sağlayın.

Çocuklarınızı yetenek ve ilgi alanlarına uygun spor dallarına yönlendirin.

Çocuğunuzun arkadaşlık ilişkilerini destekleyin, onları bir araya getirecek aktivite planlayın.

Çocuğunuzun bilgisayar ve cep telefonu kullanımını kontrol edin ve sanal ortamdaki arkadaşlarını tanıyın.

Bilgisayarlarınızda güvenli internet uygulamalarının olmasına özen gösterin. **(Aile koruma filtresi kullanın.)**

Uzun süreli bilgisayar kullanan çocuğunuzun engelleyemiyorsanız mutlaka uzman yardımı alın.

Akıllı telefon/tablet vs. gibi aletleri çocukları teselli etmek, susturmak için asla kullanmayın.

Çocukların kontrolsüz ve uzun süre internet kullanmasına izin vermeyin.

Yemek ve çay saatlerinde bilgisayar başındaki çocuğa servis yapmayın, size katılmasını sağlayın.



### **Çocukları bekleyen tehlike!**

**Cep telefonu,  
Bilgisayar kullanımı ve Dijital  
Oyunlar**



**NİZİP ABDULKADİR SAYIN REHBERLİK  
VE  
ARAŞTIRMA MERKEZİ**

**TEL:0342 5178248**